

Povodom e-Savjetovanja o Nacrtu prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa za Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Ministarstva zdravstva objavljenog u srpnju, a koje se zaključuje 16. kolovoza 2017. pravobraniteljica za osobe s invaliditetom uputila je opće mišljenje:

„Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom podržava donošenja novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, predviđene reforme kao i zadane ciljeve koji u velikoj mjeri odražavaju i slijede preporuke Pravobraniteljice upućivane prethodnih godina.

Novim je zakonom potrebno dodatno urediti manjkava područja zdravstvene zaštite kako bi zdravstvena zaštita bila dostupnija i prilagođenija potrebama pacijenata. Pravobraniteljica naglašava nužnost unaprjeđenja i razvoja sustava **rane intervencije i rehabilitacije djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama** na način da ista zdravstvena usluga bude dostupna što je moguće bliže krajevima u kojima djeca žive, primarno u obitelji, odnosno prirodnom djetetovom okruženju što sada nije slučaj jer je ista koncentrirana samo u velikim gradovima.

S tim u vezi zdravstvena zaštita treba biti dostupna stanovništvu **ruralnog i otočkog područja** te je potrebno rad službi organizirati na način da zdravstvene usluge, primjerice fizikalna terapija, budu dostupnije i tom stanovništvu.

Nadalje, potrebno je raditi na unapređenju i dostupnosti zdravstvene zaštite osobama s mentalnim oštećenjima kroz **razvijanje tzv. psihijatrije u zajednici predviđevši mogućnost mobilnosti stručnih timova** kako bi se smanjio broj hospitalizacija i osigurala podrška izvan bolničkog sustava i ostalih institucionalnih formi liječenja, odnosno rehabilitacije. Zbog ne postojanja izvanbolničkog sustava liječenja i usluga u zajednici koje bi predstavljale potporu samostalnom življenju i funkcioniranju te nedostatka rehabilitacije dolazi do višestrukih hospitalizacija osoba s ovom vrstom invaliditeta, posljedično do institucionalizacije (izdvajanja ovih osoba iz njihovih lokalnih sredina radi liječenja ili smještaja u velike domove socijalne skrbi u kojima često provedu cijeli život), socijalnog isključivanja, izolacije, stigmatizacije, gubitka radne sposobnosti, a potom i do učestalog lišavanja poslovne sposobnosti, i to u potpunosti, što sve predstavlja povrede prava osoba s invaliditetom.

Unutar bolničkog sustava potrebno je zdravstvenu zaštitu ciljano usmjeriti na pacijente s teškim **spinalnim oštećenjima** i rehabilitaciju osoba s povredama i oštećenjima kralježnične moždine u osnivanjem posebnog Spinalnog centra kao mjesta na kojem se trebaju rješavati sva kompleksna pitanja u liječenju ozljede kralježnične moždine, jer znanja o poremećenom funkcioniranju tijela kod osoba sa spinalnom ozljedom mnogim stručnjacima su nepoznanica i njihovi zdravstveni problemi zbog svoje složenosti nisu prepoznati dovoljno u redovnim zdravstvenim procedurama. Rehabilitacija spinalno ozlijeđenih uključuje i socijalnu, profesionalnu i psihološku stručnu podršku.

U odnosu na **medicinsku rehabilitaciju ostalih** pacijenata u specijaliziranim bolnicama razvoj zdravstvenog turizma nikako ne smije ići na štetu pacijenata čiju medicinska rehabilitacija ide na teret HZZO-a. Imajući u vidu broj zahtjeva za medicinskom rehabilitacijom kao i kapacitete pojedinih specijalnih bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Pravobraniteljica ipak smatra kako se predugim vremenskim periodom čekanja umanjuje učinak rehabilitacije i gubi njezin smisao.

Svrha rehabilitacije je poboljšanje i održavanje zdravstvenog stanja pojedinog pacijenta, odnosno sprečavanje pogoršanja i propadanje pojedinih pacijentovih funkcija. U slučaju predugog razmaka između dviju rehabilitacija svrha rehabilitacije postaje upitna budući da se u pravilu radi

o vrstama fizičkog oštećenja kod kojih je potrebna brza i učinkovita primjena rehabilitacijskih postupaka te gdje je potreban kontinuirani rad na održavanju zdravstvenog stanja zbog bojazni od pogoršanja.

Razvoj zdravstvenog turizma potrebno je planirati na način koji ne ide na štetu osiguranika koji imaju priznato pravo na rehabilitaciju na teret HZZO-a.

Palijativnu skrb potrebno je razraditi po razinama, uzimajući u obzir i palijativnu skrb za djecu koja se nalaze u terminalnoj fazi bolesti zakonom predvidjeti i mogućnost osiguravanja palijativne skrbi i u domu osobe.“